

МЕЛАНХОЛИЧНИ СКЕПТИК

Луис Мекнис се тридесетих година двадесетог века најчешће убрајао у једног од млађих припадника групе коју су, између осталих, чинили В. Х. Оден, Стивен Спендер и СесилДеј Луис. Мекнис и Стивен Спендер, пријатељи из студентских дана на Оксфорду, заједно су приредили антологију *Оксфордска ѿезија, 1929*. Мекнис се спријатељио и са В. Х. Оденом, с којим је сарађивао на делу *Писма са Исланда* (1937). У студији *Модерна ѿезија* (1938) Мекнис је дао најбољи критички осврт на песничке циљеве и остварења својих пријатеља. Упркос личној и професионалној повезаности, Мекнис није делио идеолошка убеђења „Оденове групе“. Од првог до последњег, његова дела изражавају меланхоличну скептичност, сувише искрену да би се приклонила икаквом увреженом систему. Мекнис је уважавао људе од вере и убеђења, можда им је и завидео, али никад им није припадао.

Фредерик Луис Мекнис се родио у Белфасту 1907. године и скоро од самог почетка пратио га је осећај неприпадања. Породица се убрзо након његовог рођења преселила у Карикфергус, град у округу Антрим. Његов отац, Џон Мекнис, премда је био свештеник, а напослетку и бискуп, Англоирске цркве у Ирској, подржавао је ирски покрет за аутономију, веровао у сарадњу свих хришћанских цркава, а осуђивао верску нетолеранцију протестаната и насиље у Северној Ирској. Кад је Мекнис имао шест година, његова мајка, Елизабет Маргарет Мекнис, која је патила од тешке депресије, примљена је у приватни санаторијум у Даблину; никад је више није видео, а она је умрла од туберкулозе децембра 1914. године. Отац му се поново оженио кад је Мекнис имао десет година и од тад се Мекнис школовао у енглеским школама. У Основној школи Шерборн и касније на Колеџу Марлборо открио је назнаке једног ширег и живописнијег света од оног пуританског који је у парохијском дому делио са оцем и маћехом. Престао је да говори ирским нагласком и одрекао се крштеног имена Фредерик, као и очеве вере. Никад се више није осећао као код куће у очевом дому у Ирској, али увек је себе доживљавао као Ирца у Енглеској и имагинација му се увек изнова враћала страховима и сећањима из детињства.

Мекнис је растао међу књигама и почео је да пише поезију са седам година. Модерне песнике попут Идит Ситвел и Т. С. Елиота читао је већ пре но што се уписао на Колеџ Мертон на Оксфорду 1926. године. Прогоњен „недостатком вере или система“, проучавао је метафизику, но није одмакао много даље од „неодређеног епикурејства“ с којим је и почео. Управо се као млади естетa појављује у четири песме објављене у *Оксфордској ѿезији, 1929*. и у студентској збирци *Слеји вајтромет* (1929). У предговору написаном за *Слеји вајтромет* за своје песме каже да су попут кинеског ватромета, „испланиране, а ипак непредвидиве; јер се брзо излудују наспрам озбиљне позадине, те падну и брзо сагоре“. Песме нас позивају да се дивимо богатој версификацији и

домишљатим песничким сликама. Изузимајући песме које говоре о детињству и породици, она бритка опажања о свакодневном животу која чине једну од јаких страна Мекнисове касније поезије једва да је могуће наћи у овим песмама, упркос савременом призвуку дикције. У њима је већ видна свеprisутна меланхолија која карактерише већину његовог стваралаштва, али се понекад чини мелодраматично пренаглашеном. Мекнис је асимиловао утицаје много успешније од већине младих песника тако да се његова поезија не чини деривативном него је пред читаоцем један бистар младић који уме да говори властитим гласом али још није сигуран о чему да говори.

Мекнис је сасвим сигурно био довољно бистар да заврши студије, премда се претварао да му нису занимљиве. Диплому из класичне филологије стекао је 1928. године. Наставак студија је пао у други план кад је почео да се удвара пасторки једног оксфордског професора по имену Ђована Мари Тереза Бабет Езра, којој је посветио *Слеји вајпрометш*. Једном приликом био је принуђен да пошаље телеграм свом оцу, пароху трезвењаку, да га обавести „да сам лежао у затвору због пијанства и да сам се верио с једном Јеврејком“, но било му је дозвољено да остане на Оксфорду, родитељи су прихватили будућу невесту, а Мекнис је стекао диплому и из класичне историје и филозофије. Својом Мари се оженио 1930. године и прихватио место асистента на класичним студијама на Универзитету у Бирмингему.

Мекнису се рад у настави допао мање него што се надао; студенти у Бирмингему нису били исто што и студенти на Оксфорду, те му се више допадало друштво обичних радника с којима је пио у кафани. Дивио се колеги Е. Р. Додсу, али није желео да постане научни радник. Но, време које је провео предајући класике и дружећи се с Додсом уродили су плодом нешто касније у Мекнисовом преводу Есхиловог *Ајамемнона* (1936), којег је на сцену следеће године, уз музику Бенџамина Бритена, поставило експериментално Групно позориште. Овај превод слови за један од најбољих модерних стихованих превода неке грчке драме; због тога је данас вероватно читанији од Мекнисових оригиналних дела.

Прве године брака биле су идиличне – према његовим речима, исувише идиличне за песника у њему: „Ако бих писао песме које изражавају сумњу или меланхолију, анархистичку идеју слободе или носталгију за отвореним просторима (а управо то су биле ствари о којима сам желео да пишем), чинило ми се да бих издао Маријету. Уместо тога, издао сам себе и написао роман који приказује идиличан породични живот.“ Тај роман, *Заобилазни начин* (1932), није постигао никакав успех. Постоји могућност да је током тридесетих година написао још један роман; ако је то истина, роман никад није објављен. Трагајући за могућностима пласмана плодова свог писања, написао је и *Сџанично звоно* (необјављено дело), надреалну фарсу о ирској политици чију продукцију је урадило Драмско удружење Универзитета у Бирмингему 1937. године.

Какве год да су сумње мучиле Мекниса као песника почетком тридесетих година, *Песме* (1935) је збирка која показује знатан напредак. У Бирмингему су прикази урбане средине којима се дивио у Елиотовој поезији постали део властитог интимног доживљаја. У песмама као што су „Белфаст“, „Бирмингем“, „Недељно јутро“ и „Еклога поводом Божића“, песник неусиљено проговара као становник града и преноси призор с дистанцираном али благонаклоном иронијом. Ова дистанца карактеристична

је и за његово политичко становиште. Мекнисова лична наклоност припадала је левици, али песма „Једном комунисти“ написана је као одговор некоме чије се „мисли обликују попут снега“ и подсећа на неухватљиву посебност и разноврсност планете Земље и временских прилика на њој. „Еклога поводом Божића“ доноси песничке слике жестоке револуције – „митраљеви се церекају у рукама младића“ – али Мекнис је љубитељ „ефемерних ствари“ више него „сурових апстракција“. Чини се да се поистовећује са субјектом у песни „Индивидуалиста говори“, који се нада да ће „побећи, с мојим псом, што даље од овог вашара“.

Збирком *Песме* (1935) Мекнис се сврстао у једног од надарених младих песника тридесетих година. Т. С. Елиот је прихватио збирку за издавача Faber&Faber, који ће наставити да објављује Мекнисову поезију у Енглеској. У „Постскриптуму 1936“, написаном за ново издање *Наче за поезију* (1934), С. Деј Луис за Мекнисову књигу каже да је „унекoliko најзанимљивије песничко дело написано у последње две године“, што подразумева поређење с делима Елиота, Одена, Спендера, Емпсона и самог Деј Луиса.

Но, та 1935. била је и година кад се Мекнисов приватни живот урушио. Супруга је изненада напустила њега и њиховог једногодишњег сина, побегавши с младим америчким студентом који је становао с њима у Бирмингему. Мекнисови су се званично развели 1936. године. Мекнис је напoкон почео да пише поезију више и боље сад кад је говорио о губитку супруге а не о брачној срећи, али требало му је дуго да се опорави од ударца. Бацио се на писање и на разноврсне разоноде попут одмора у Шпанији с пријатељем Антонијем Блантом и путовања на Исланд са Оденом. Кад се његов пријатељ Додс преселио у Оксфорд, Мекнис се осетио усамљеним у Бирмингему, те је прихватио место предавача грчког на колеџу Бедфорд на Универзитету у Лондону.

Мекнис је наставио да се окушава у драмском жанру. Најмање једна драма из овог периода („Штрајколомац“) никад није постављена на сцену нити је објављена, али је Групно позориште, које је извело *Ајамемнона* у његовом преводу, прихватило другу драму коју је написао за њих, *Изван слике* (продукована и објављена 1937). У овој драми Мекнис је можда лично био највише заинтересован за главни лик, уметника који је пропао или је на путу да пропадне, али какве год потенцијале да је драма имала прогутала их је надреална фарсична трагедија, политичке карикатуре, и театарлни трикови. Спада отприлике у исти жанр као и *Пас исџод коже* (1935) Одена и Кристофера Ишервуда, али је постигла слабији успех од свог узора као и од Мекнисовог *Ајамемнона*.

Мекнисово најзанимљивије дело из година туговања због одласка супруге носи наслов *Писма са Исланда* (1937) и резултат је сарадње са Оденом. Један од најзабавнијих путописа двадесетог века, то дело је и једно од најнеобичнијих. У завршној песни збирке, насловљеној „Епилог за В. Х. Одена“, Мекнис наводи Оденове речи које гласе „Север почиње у нутрини“, а књига као целина више има да каже о унутрашњем животу аутора и о свету који су оставили за собом него о Исланду. Истине за вољу, књига садржи два прозна поглавља у којима се приповеда о њиховом путовању на Исланд и дају конкретни савети будућим путницима, али поезија заузима далеко више места од прозе, а тон целокупног дела диктира пет поглавља која заузима дугачко „писмо“ у терца рими које Оден упућује лорду Бајрону. Осим „Епилога за В. Х. Одена“, Мекнисов допринос чине и „писмо“ у херојском дистиху (упућено пријатељима Грејему и Ани

Шепард) и „Еклога са Исланда“, док је у сарадњи са Оденом настала „Последња воља и опорука“. Међу њима се изнад нивоа спорадично забавног стиха издиже само „Еклога са Исланда“ у којој говоре Крејвен (Оден), Рајан (Мекнис) и дух јунака из саге, уз упадице самосажаљивог Гласа Европе. Дух саветује двојци путујућих песника да се врате у свој завичај и бију светли бој, што је баш пригодан савет и нарочито ироничан у светлу Оденове потоње имиграције у Америку и Мекнисовог непрестаног одбацивања Ирске. Књига је привукла велику пажњу критичара и подигла Мекнисов углед, премда јој је Оденово „Писмо Бајрону“ обезбедило трајну популарност коју ужива.

Две понуде издавачких кућа 1938. године резултирале су објављивањем путописа *Прешао сам Минч* и књиге *Зоолошки врћ*. У аутобиографији Мекнис ова два дела описује као „прозне књиге које нису одговарале мојим склоностима, али које, рекао сам себи, могу написати подједнако добро као и било ко други. Ласкало ми је то што су ме издавачи питали да урадим нешто што ми не лежи.“ *Прешао сам Минч*, дневник који бележи пут на Хебриде, је вероватно успешније дело него што се може закључити из ових Мекнисових примедби. Без икаквог знања гелског језика и узменирен спознајом да је живот на острвима потпуно модеран, Мекнис не износи никаква нова запажања о Хебридима, али су зато дигресије, писане што поезијом што прозом, махом забавне. Зоолошки врт преноси утиске о зоолошком врту у Лондону, као и успутна путовања до париског зоолошког врта и Белфаста; Мекнис не показује никакву нарочиту наклоност према овим темама.

Много значајније дело из 1938. године је *Модерна поезија*. Неколико поглавља налик на „историју случаја“ бележе развој Мекниса као песника. Књига у целини стаје у одбрану модерне поезије, нарочито поезије Одена, Спендера, Деј Луиса и самог Мекниса. Мекнис настоји да смањи романтичну разлику између песника и обичног човека. Његов песник жели да саопшти нешто, премда није пропагатор него „спој забављача и критичара или извештача“. Песник, заправо, прилично личи на Мекниса: „Мој је песник физички спреман, воли да прича, редовно чита новине, уме да се сажали и да се насмеје, разуме се у економију, цени жене, остварује личне контакте, активно се занима за политику, подложен је физичким утисцима.“ Иако су је у то време неки сматрали манифестом поезије друштвеног ангажмана Оденове групе, у *Модерној поезији* политичка убеђења су само једна врста убеђења која покрећу песника при чему се инсистира на томе да свако убеђење мора бити под контролом личних запажања.

Мекнисова нова збирка поезије која је изашла исте године под називом *Земља присиљава* (1938) није обимна, што сведочи о личним проблемима с којима се суочавао, као и о томе да је у протеклих неколико година време посветио писању прозних и драмских дела. Скоро да се није дао приметити никакав развој у начину писања, те му се ни углед није поправио. Међу претходно необјављеним песмама у овој збирци, „Карикфергус“ је од нарочитог биографског значаја због тога што Мекнис користи сећања из детињства и због тога што се може тумачити као назнака стасавана уравнотеженијег става према Ирској из које је отишао. Најпопуларнија Мекнисова песма из овог периода, међутим, није из ове збирке него из дела *Прешао сам Минч*: „Музика гајди“ је ритмична песма пуна сленга која настоји да створи осећај музике гајди и која је подједнако освојила критичаре и ширу читалачку публику. Жустрим ритмом песма

говори о очајању услед велике економске кризе: „Не вреди више Министарство риболова, не вреди Библија, / Све што желимо пакло је цигарета док су нам руке беспослене.“¹⁶ У овој је песми песник сасвим сигурно и „забављач“ и „критичар или извештач“; није пропагатор нити пророк, јер не подржава ниједно решење док многа безрезервно одбацује.

Јесењи дневник (1939) је најближе томе да се сматра „главном“ песмом Мекнисовог опуса, премда је у време настанка сасвим отворено била „пригодна“ песма, стиховани дневник који бележи последње месеце 1938. године. Састоји се од двадесет и четири певања сачињена од повезаних катрена чији се стихови наизменично римују – обично други и четврти, понекад први и трећи. Дужина стиха варира између две и шест стопа, док промену ритма диктира неформални, колоквијални тон и честа употреба опкорачења. Песма почиње у време доручка у предграђу, а друга певања прате песника на путу до Лондона где проводи радне дане и ноћи. Догађаји у садашњости буде стара сећања – на Ирску, с мржњом одбачену; на властито школовање, којег се присећа са иронијом; на супругу, која му веома недостаје и коју још воли. Но, песник не може да урони у властиту прошлост и садашњост. Хитлеров глас, који се чује с радија, упада му у живот, а Минхенски споразум га испуњава срамом. Посећује Париз и Барселону, где му Шпанци говоре да је неопходно одредити се и ступити у акцију. „Нова година долази с бомбама“, те нам јединопреостаје да се надамо да ћемо моћи да се „молимо за неку земљу“ бољу од наше.

Опште су прихваћене техничке вредности *Јесењеи дневника*. Песма задржава кохерентност тона и ритма током својих бројних тема и варијација. Песма, такође, успева да убеди читаоце у своју суштинску искреност. Није то конфесионална песма која обелодањује оно најличније, али читалац осећа да песник даје све од себе да пренесе читаоцу како је то бити Луис Мекнис у јесен 1938, човек који и „остварује личне контакте“ и „редовно чита новине“. Тон се на неким местима на први поглед чини извештаченим – на пример: „Нема универзалности у граду овог човека.“ Но, то је прихватљиво у дневничкој одредници. Што се на Мекниса мање гледа као на представника веће групе либералних индивидуалиста ухваћених у замку поларизованог света који обликује њихове личне вредности, ова песма постаје вредна као историјски документ.

Неки критичари, међутим, сматрају да су јаке стране песме уједно и симптоми њеног неуспеха. Техничка углађеност не може бити замена за суштину, а песма као верни одраз Мекнисове збуњености историјом остаје празна изнутра, доведена до закључка само календарском конвенцијом. Такви критичари тврде да Мекнис не показује ону врсту убеђења или система за које је лично сматрао да су неопходни за настанак велике поезије. Овај проблем је кључни будући да целокупно Мекнисово стваралаштво махом дели врлине и мане *Јесењеи дневника*.

У пролеће 1939. године, Мекнис је посетио Америку да одржи неколико предавања и тамо се заљубио у једну девојку. Вратио се у Америку следећег пролећа да предаје на Универзитету Корнел. Док је боравио тамо, радио је на аутобиографији; никад је није завршио, али ју је Е. Р. Додс након Мекнисове смрти приредио и објавио под на-

¹⁶ Превод Зоран М. Бундало у: *Изабране ђесме Луиса Мекниса*. Наведено према преводу у рукопису.

живом *Сѝруне сулажне* (1965). Многи пријатељи су га убеђивали да остане у Америци и избегне рат, а уз то ни вољена жена није желела да се врати с њим у Енглеску; упркос свему, Мекнис је осећао да мора да се врати. Након вишемесечног одлагања због тешке болести, поново је прешао Атлантик крајем 1940. године. Пошто није могао да ступи у активну службу због лошег вида, у прољеће 1941. године прикључио се Одељењу за истраживање тема при Британском јавном сервису (Би-Би-Си).

Мекнисову следећу збирку *Последње средсѝво* (1940) објавила је издавачка кућа CualaPress из Даблина. Упркос тешким речима које је изговорио на рачун Ирске у *Јесењем дневнику*, Мекнис је тамо провео већи део јесени 1939. године, успевши чак да добије и место предавача на Колеџу Тринити у Даблину. Сад је писао о томе како га Даблин фасцинира, премда „Никад то није био мој град“ и „неће ме имати / ни живог ни мртвог“ („Даблин“). У неколико стихова чини се да га занима истраживање специфично ирских тема. *Последње средсѝво* у целини одаје утисак да је Мекнис трагао за новим правцима након безизлазне ситуације приказане у *Јесењем дневнику*. У старом маниру пише сатиричну песму под називом „Читаоница Британског музеја“. Романтична љубав коју је доживео у Америци вероватно је одговорна за то што збирка садржи и знатан број љубавних песама као што је „Састајалиште“. Ризикујући да западне, а понекад и западајући, у сентименталност, Мекнис пише ове нове љубавне песме без уобичајене заштитне ироније и без икаквог трага друштвене свести. Серију од пет „Новелица“ чини пет кратких карактерних скица; најуспешнија од њих, „Стара прича“, очигледно је резултат сусрета с бившом супругом и њеним новим мужем док је држао предавања у Америци. Љубавни стихови и карактерне вињете ове збирке весници су потоњег Мекнисовог стваралаштва.

Мекнисово обновљено интересовање за Ирску видно је и у књизи *Поезија В. Б. Јејтса* (1941). Водећи проучавалац Јејтсовог стваралаштва, Ричард Елман, написао је 1967. године да је ова књига „најбољи увод у Јејтса који имамо, а додатно је занимљива и као увод у Мекниса“. Премда ова великодушна оцена можда више није истинита, Мекнисова књига задржава ону врсту интересовања које буди књига једног песника о другом. Мекнис се у овом делу суочио са интелектуалним проблемом како да помири осећај дивљења Јејтсовој поезији с подозрењем према Јејтсовим политичким ставовима, спиритуализму и поетици. Као неверник који је поштовао веровања других, Мекнис је без проблема прихватио Јејтсов чудни систем веровања који лежи у основи његове поезије. Јејтсово естетско учење представљало је већи проблем који је Мекнис делимично решио тако што је направио разлику између онога што је Јејтс говорио и оног што је практиковао, а делимично и тако што се дистанцирао од властитих ставова изнетих у *Модерној поезији*. Поезија, признаје сада Мекнис, може бити више од саопштавања, а чак и мистична искуства могу наћи своје место у њој.

Тридесете године двадесетог века су протекле и *Варка и ојсена* (1941) означава крај Мекнисове каријере младог песника тридесетих година. Техника је сазрела и песник је стасао, али чини се да у неким аспектима песник није узнапредовао од студента из времена *Оксфордске поезије, 1929. и Слейој вајпромеѝа*. Попут збирке *Последње средсѝво*, чијих неколико песама садржи, *Варка и ојсена* шароликог је карактера, те оставља отисак да је песник исцрпео домете старог песничког идентитета не

успевши да пронађе нови. Збирка садржи песме о Ирској и Америци, урбане песме у Мекнисовом старом маниру, као и неколико додатних „Новелица“ у односу на оне из *Последњеј средсџива*. *Варка и ојсена* завршава се једном од најбољих Мекнисових љубавних песама која носи наслов „Успаванка за Еленор“, чиме се овај период Мекнисове каријере заокружује песмом која подсећа на „Успаванку“ коју је објавио у *Оксфордској џоезији*. Та ранија песма (за „Миријам“) написана је жени која се удала за њега, па га напустила да би отпутовала у Америку; нова песма написана је жени коју је он оставио да би се отишао у Енглеску и у рат.

Од 1941. године до смрти, Луис Мекнис је радио за Би-Би-Си. До 1961. године имао је стално запослење као сценариста и продуцент Одељења за истраживање тема, после чега је за њих радио хонорарно до краја живота. Иако је после рата често путовао, те се коначно настанио на селу, и даље је био често виђен гост у лондонским кафанама, приступачан, али не присан са странцима. Интересовање за драму и љубав према поезији која саопштава учинили су га најистакнутијим међу песницима који су, махом пишући за Би-Би-Си, развили жанр стиховане радио-драме, који је, међутим, био кратког века. Мекнис је био плодан сценариста; написао је преко стотину и педесет сценарија док је радио за Би-Би-Си и радио на продукцији већине њих. Дванаест његових радио-драма је објављено: *Крисџофер Колумбо* (1944), *Тамна кула и друџи радио-сценарији* (1947), *Луга остџрва и Админисџрайџор* (1964) и *Лица из Порлока и друџе радио-граме* (1969). Премда критичари жанр радио-драме сматрају мање важним – или га у потпуности занемарују – Мекнисова достигнућа на том пољу свакако заслужују признање.

Најчитанији плод Мекнисовог рада за Би-Би-Си је скраћени превод *Геџеовој Фаусџа, Део I и II* (1951), драме која је први пут емитована на Би-Би-Сију у четири наставка. Мекнис се нерадо латио овог задатка, јер му знање немачког није било врхунско. Много му је помогао и стиховани превод уобличио Е. Л. Стал, с којим се често консултовао. Природу скраћивања диктирали су захтеви и ограничења радија као медија. С пуристичког становишта, ниједан скраћени превод није задовољавајући, али изврстан квалитет стихова учинили су Мекнисов превод једним од најпопуларнијих и уваженијих верзија *Фаусџа* на енглеском језику.

Најбољи Мекнисови стихови које је написао четрдесетих година налазе се у радио-драмама. Две нове збирке поезије које су изашле у овој деценији, *Трамбулина, Песме 1941-1944* (1944) и *Руџе у небу, Песме 1944-1947* (1948), на нивоу су његовог претходног стваралаштва, али се не види никаква надградња нити напредак. Мекнис наставља серију карактерних вињета започету у *Последњем средсџиву*, али су и сатирични портрети савременика као и портрети у част живих и мртвих пријатеља подједнако бледа остварења. Чини се да је у овом периоду више заокупљен религијом и филозофијом, али због Мекнисове скептичности напори у том правцу остају сувише недоречени да би се сматрали успешним. У насловној песми збирке *Трамбулина* проналази упечатљив приказ властите дилеме у лику човека на трамбулини високо изнад Лондона, спремног да се жртвује док га раздире недостатак вере и сумња у то да ће се жртва исплатити. Надахнуће за најлепшу песму збирке *Руџе у небу* другује својој другој супрузи, певачици Хедли Андерсон, којом се оженио априла 1942. године и

којој су посвећене и *Трамбулина* и *Рује у небу*. (Раставили су се 1960. године.) „Улице Лареда“ написана је да би је певала његова супруга у аранжману традиционалне америчке каубојске песме; улице Лареда постале су бомбардоване улице послератног Лондона, а последње две строфе певачици на ухо шапуће Анђео Смрти. Упркос оваквим светлим примерима, Мекнисов углед је опадао јер је дошло доба које је окренуло леђа тридесетим годинама и свему што су оне величале. Говорећи о Мекнисовим постигнућима на основу послератних збирки и *Сабраних њесама, 1925-1948* (1949), многи критичари били су склони да га отпишу као мање значајног песника чије време је прошло. Мекнис је, изгледа, предвидео овакав суд, те је у *Рује у небу* укључио песму под називом „Тугованка за мање значајним песницима“ која се завршава стиховима: „Дужнике ове ни презирати не можемо / Нисмо ли их нашим рођењем осигурали?“

Почетком 1950. године Мекнис је узео одсуство из Би-Би-Сијаи отишао у Атину, те је у Грчкој радио као директор Британског института. Кад се Институт у јесен спојио с Британским саветом, он је све до јуна 1951. године наставио да ради као помоћни представник. Док је боравио у Грчкој написао је десет дугих песама за збирку *Десеџ жрџава њаљеница* (1952), од којих су неке емитоване на Би-Би-Сију. Свака песма се састоји из четири става; употребљени су разноврсни облици стофа. Песме су маниристичке и алузивне медитације о верским и историјским темама. Најуспешнија је „Неверни Тома“, која говори о апостолу Томи, који је због недостатка вере био прикладна тема за Мекниса. У својству културног амбасадора Мекнис је произвео изузетно културне песме које нимало нису пригушиле све израженију сумњу да се исцрпео као песник. У једној од њих и сам каже да „Средње су године / Лоше за песника“ („Дан обнове“). Малобројни читаоци су његов нови начин писања доживљавали као напредак.

Преостале две збирке из педесетих година такође сведоче о уморном песнику. *Јесењи насџавак: реџоричка њесма* (1954) писана је у истом маниру и на исту тему као *Јесењи дневник* али у поређењу с том збирком не буди значајно ни историјско нити песничко интересовање. Кратки стихови *Похођења* (1957) обједињују филозофске преокупације *Десеџ жрџава њаљеница* и за Мекниса карактеристичнији колоквијални стил, али је то само делимично успео спој. Ови стихови су, међутим, наговестили сличне, премда нешто успешније, подухвате у двома последњим збиркама, *Солџицијуми* (1961) и *Соха у њламену* (1963). Обе збирке садрже велики број љубавних песама, у нешто једноставнијем стилу, које спадају међу најбоље које је Мекнис икада написао. У неколико песама из збирке *Соха у њламену* песник размишља о смрти, коју је меланхолични Мекнис одувек замишљао као крај свега, али се сада, човеку у касним педесетим годинама живота, морала чинити стварнијом него икада. Смрт га је задесила изненада: упркос тек прележаној болести, инсистирао је на томе да заједно са инжењерима звука пође у подземље да би снимили специјалне ефекте за његову радио-драму; тешко се прехладио, а лекарску помоћ је затражио тек кад се развила упала плућа, од које је и умро.

Осим већ поменутих радио-драма и аутобиографије, неколико његових дела објављено је постхумно. *Асџролоџија* је прозно дело на тему астрологије које је Мекнис написано кад је био у стисци с новцем. *Јеган за џроб* (1968) је драма која стилем подсећа на *Изван слике* и у којој је живот замишљен као телевизијски студио а Смрт као

дневни уредник. Зашто је овај начин писања привлачио Мекниса може се објаснити тиме што је волео Спенсера, као и нешто савременије писце параболо, што је наклоност коју открива у Кларковим предавањима која је 1963. године одржао на Кембриџу и која су објављена под називом *Разноврсности њараболе* (1965).

Најважнија постхумна публикација носи назив *Сабране њесме Луиса Мекниса* (1966), а приредио ју је његов дугогодишњи пријатељ Е. Р. Додс. Упркос нешто личнијем призвуку којим се одликује неколико љубавних песама, Мекнис је аполонијски, хорацијски песник. Његови ће стихови ретко запањити читаоца својом смелошћу. Његове најупечатљивије песме, као што су „Музика гајди“ и „Улице Лареда“, урезају се у сећање јаким ритмовима а не снажним песничким сликама. Мекнис читаоцима пружа иронију више него страсно препуштање, уздржаност више него хиперболичност. Техничка вештина и искреност његове су ненаметљиве врлине које највише долазе до изражаја кад се његово дело сагледава као целина. Постхумне збирке песама, које су уследиле након обновљене енергије која је струјала у последње две збирке, подигле су Мекнисову популарност, која је опала након релативно слабих остварења из четрдесетих и педесетих година. Постоји континуиран критичарски интерес за његово дело и, премда је мало вероватно да ће Мекнис поново задобити статус једног од најзначајнијих песника, сигурно је да данас ужива исти углед као и други британски писци који су стварали тридесетих година двадесетог века, изузимајући Одена.

(С енглеској ѡревели **Најѡаша Камѡмарк**)

БИБЛИОГРАФИЈА

ДЕЛА ЛУИСА МЕКНИСА

Изабране књиге:

Blind Fireworks (London: Gollancz, 1929).

Round about Way, као Louis Malone (London & New York: Putnam's, 1932).

Poems (London: Faber&Faber, 1935; New York: Random House, 1937).

Out of the Picture (London: Faber&Faber, 1937; New York: Harcourt, Brace, 1938).

Letters from Iceland, MacNeice и W. H. Auden (London: Faber&Faber, 1937; New York: Random House, 1937).

Poems 1937 (New York: RandomHouse, 1937).

The Earth Compels, Poems (London: Faber&Faber, 1938).

I Crossed the Minch (London, New York & Toronto: Longmans, Green, 1938).

Modern Poetry (Oxford: Oxford University Press, 1938; New York: Haskell House, 1969).

Zoo (London: Joseph, 1938).

Autumn Journal (London: Faber&Faber, 1939; New York: Random House, 1940).

Selected Poems (London: Faber&Faber, 1940).

The Last Ditch (Dublin: Cuala Press, 1940).

Poems 1925-1940 (New York: Random House, 1941).

The Poetry of W. B. Yeats (London, New York & Toronto: Oxford University Press, 1941).
Plant and Phantom (London: Faber&Faber, 1941).
Meet the U. S. Army (London: His Majesty's Stationery Office, 1943).
Christopher Columbus (London: Faber&Faber, 1944).
Springboard, Poems 1941-1944 (London: Faber&Faber, 1944; New York: Random House, 1945).
The Dark Tower and Other Radio Scripts (London: Faber&Faber, 1947).
Holes in the Sky, Poems 1944-1947 (London: Faber&Faber: 1948; New York: RandomHouse, 1949).
Collected Poems 1925-1948 (London: Faber&Faber, 1949; New York: Oxford University Press, 1963).
Ten Burnt Offerings (London: Faber&Faber, 1952; New York: Oxford University Press, 1953).
The Penny That Rolled Away (New York: Putnam's, 1954); поново објављено под називом *The Sixpence That Rolled Away* (London: Faber&Faber, 1956).
The Other Wing (London: Faber&Faber, 1954).
Autumn Sequel: A Rhetorical Poem (London: Faber&Faber, 1954).
Visitations (London: Faber&Faber, 1957; New York: Oxford University Press, 1958).
Eighty-Five Poems (London: Faber&Faber, 1959; New York: Oxford University Press, 1961).
Solstices (London: Faber&Faber, 1961; New York: Oxford University Press, 1961).
The Burning Perch (London: Faber&Faber, 1963; New York: Oxford University Press, 1963).
The Mad Islands and The Administrator (London: Faber&Faber, 1964).
Astrology (London: Aldus Books, 1964; Garden City: Doubleday, 1964).
The Strings Are False, An Unfinished Autobiography, приредио E. R. Dodds (London: Faber&Faber, 1965; New York: Oxford University Press, 1966).
Varieties of Parable (Cambridge: Cambridge University Press, 1965).
The Collected Poems of Louis MacNeice, приредио Dodds (London: Faber&Faber, 1966; New York: Oxford University Press, 1967).
One for the Grave (London: Faber&Faber, 1968; New York: Oxford University Press, 1968).
Persons from Porlock and Other Plays for Radio (London: British Broadcasting Company, 1969).

Драме:

The Agamemnon of Aeschylus, превео MacNeice, London, Westminster Theatre, 4. новембар 1937.
Out of the Picture, London, Westminster Theatre, 2. децембар 1937.
Station Bell, Birmingham, Birmingham University, 1937.
Traitors in Our Way, Belfast, Lyric Theatre, март 1957.
One for the Grave, Dublin, Abbey Theatre, октобар 1966.

Радио-драме:

Christopher Columbus, Би-Би-Си, 12. октобар 1942.
The Nosebag, Би-Би-Си, 13. март 1944.
He Had a Date, Би-Би-Си, 28. јуни 1944.
Sunbeams in His Hat, Би-Би-Си, 16. јули 1944.
The March Hare Resigns, Би-Би-Си, 29. март 1945.
The Dark Tower, Би-Би-Си, 21. јануар 1946.
Salute to All Fools, Би-Би-Си, 1. април 1946.
Enter Caesar, Би-Би-Си, 20. септембар 1946.
The Queen of Air and Darkness, Би-Би-Си, 28. март 1949.
Faust, превели MacNeice и E. L. Stahl, Би-Би-Си, 30. Октобар-21. новембар 1949.

Prisoner's Progress, Би-Би-Си, 27. април 1954.
The Waves, адаптација романа Вирџиније Вулф, Би-Би-Си, 18. и 19. март 1955.
East of the Sun and West of the Moon, Би-Би-Си, 25. јули 1959.
They Met on Good Friday, Би-Би-Си, 8. децембар 1959.
The Administrator, Би-Би-Си, 10. март 1961.
The Mad Islands, Би-Би-Си, 4. април 1962.
Persons from Porlock, Би-Би-Си, 30. август 1963.

Друга дела:

Oxford Poetry, 1929, приредили MacNeice и Stephen Spender (London: Oxford University Press, 1929).
The Agamemnon of Aeschylus, превео MacNeice (London: Faber&Faber, 1936; New York: Harcourt, Brace, 1937).
"Experiences with Images", *Orpheus*, 2 (1949): 124-132.
Goethe's Faust, Parts I and II, превео MacNeice (London: Faber&Faber, 1951; New York: Oxford University Press, 1952).

ДОДАТНА ЛИТЕРАТУРА О ЛУИСУ МЕКНИСУ

Библиографија:

Christopher Armitage – Neil Clark, *A Bibliography of the Works of Louis MacNeice* (London: Kaye&Ward, 1973).

Секундарна литература:

Terence Brown, *Louis MacNeice: Sceptical Vision* (New York: Barnes&Noble, 1975).
Barbara Coulton, *Louis MacNeice in the BBC* (London & Boston: Faber&Faber, 1980).
G. S. Fraser, "Evasive Honesty", у: *Vision and Rhetoric* (London: Faber&Faber, 1959), стр. 179-192.
William T. McKinnon, *Apollo's Blended Dream: A Study of the Poetry of Louis MacNeice* (London, New York & Toronto: Oxford University Press, 1971).
D. B. Moore, *The Poetry of Louis MacNeice* (Leicester: Leicester University Press, 1972).
John Press, *Louis MacNeice* (London: Longmans, Green, 1965).
Elton Edward Smith, *The Angry Young Men of the Thirties* (Carbondale: Southern Illinois University Press, 1975), стр. 69-92.
Smith, *Louis MacNeice*, (New York: Twayne, 1970).
James G. Southworth, *Sowing the Spring* (Oxford: Blackwell, 1940), стр. 165-178.
Derek Stanford, *Stephen Spender, Louis MacNeice, Cecil DayLewis* (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1969).
A. T. Tolley, *The Poetry of the Thirties* (London: Gollancz, 1975), стр. 175-191.